

Achtergrond Wet Markt en Overheid

Per 1 juli 2012 is de Wet markt en overheid in werking getreden. Aanleiding voor deze wet is de constatering dat overheden direct of indirect (via hun overheidsbedrijven) steeds meer economische activiteiten zijn gaan verrichten, waarmee zij concurreren met de private sector. Overheden hebben de mogelijkheid om hun economische activiteiten beneden de kostprijs te verrichten door deze bijvoorbeeld te "subsidiëren" via belastingheffing. Dit werkt concurrentievervalsing in de hand.

De Wet markt en overheid, die is opgenomen in de Mededingingswet (artikelen 25g tot en met 25m), heeft tot doel zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en bedrijven te creëren om aldus oneerlijke concurrentie door de overheid te voorkomen. Dit doet zij door regels te stellen voor het betreden van markten en het gedrag op die markten door overheidsorganisaties of overheidsbedrijven.

Centraal in de Wet markt en overheid staat het begrip "economische activiteit". Volgens de jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie moet onder "economische activiteit" worden verstaan "het aanbieden van goederen of diensten aan derden op een bepaalde markt", d.w.z. in concurrentie met private ondernemingen. Typische overheidsactiviteiten (bijv. vergunningverlening, het vaststellen van een bestemmingsplan) vallen niet onder het begrip "economische activiteit". Deze activiteiten worden immers niet in concurrentie met private ondernemingen aangeboden, nu zij alleen door de overheid kunnen worden verricht.

De verschillende overheden blijven in principe bevoegd om iedere economische activiteit uit te oefenen die zij wenselijk achten. De Wet markt en overheid tast deze (principe)vrijheid niet aan.

Het verrichten van economische activiteiten moet worden onderscheiden van het aanbesteden van goederen en diensten. Bij het laatste schakelt de overheid het bedrijfsleven in om gewenste economische activiteiten uit te voeren, bij het eerste oefent de overheid zelf (direct of indirect) de economische activiteit uit. Het aanbesteden van goederen en diensten valt daarom niet onder de Wet markt en overheid.

De Wet markt en overheid is niet van toepassing op uitzonderingen van algemeen belang. Het gaat hier om economische activiteiten van de overheid, die in het algemeen belang worden uitgeoefend omdat de markt daarin niet voorziet (marktfalen). Bij de aanwijzing van deze uitzonderingen moet aansluiting worden gezocht bij de door het Europese Hof van Justitie ontwikkelde jurisprudentie omtrent diensten van algemeen economisch belang (daeb). De rode draad in deze jurisprudentie is de volgende: decentrale overheden hebben een ruime beleidsvrijheid bij het omschrijven en laten uitvoeren van een daeb. Deze beleidsvrijheid is echter niet onbegrensd. Concreet betekent dit dat een decentrale overheid een taak in het publiek belang mag uitvoeren (of een overheidsbedrijf daarmee mag belasten) voor zover de verhoudingen op de interne markt niet onevenredig verstoord worden.

Het besluit tot vaststelling van een uitzondering van algemeen belang dient uiteraard te worden gemotiveerd. Een dergelijk besluit dient te worden genomen door de Regioraad.